

Heilsu- og innlendismálaráðið

Løgtingið

Dagfesting: 6. mars 2019
Mál nr.: 19/00040-29
Málsviðgjørt: GMM / FJ
Eftirkannað: 5. februar 2019

Løgtingsmál nr. 119/2018: Uppskot til løgtingslóg um virksemi á stovnum, ið veita rúsviðgerð

Uppskot til

Løgtingslóg

um

virksemi á stovnum, ið veita rúsviðgerð

Tilboð um rúsviðgerð

§ 1. Persónar, búsitandi í Føroyum, kunnu fáa tilboð um ókeypis viðgerð fyri bundni av rúsdrekka ella rúsevnum.

Stk. 2. Landið hevur ábyrgdina av at veita viðgerð, men kann lata privatar stovnar ella sjálvsognarstovnar røkja uppgávuna.

Stk. 3. Fyrisitingarlógin er galdandi fyri viðgerðarstovnar, ið veita rúsviðgerð.

Góðkenning av viðgerðarstovnum

§ 2. Viðgerð fyri bundni av rúsdrekka ella rúsevnum kann bert fara fram á góðkendum viðgerðarstovni.

Stk. 2. Heilsutrygd kann eftir umsókn góðkenna ein viðgerðarstovn. Umsóknin skal latast á serstøkum oyðublaði, ið er at finna á heimasíðuni hjá Heilsutrygd.

Stk. 3. Heilsutrygd skal í sambandi við góðkenningina av viðgerðarstovnum brúka nýggjastu og fremstu fakligu vitan um viðgerðarhættir.

Stk. 4. Ein treyt er, at tilboðið eftir einari heildarmeting hevur neyðugu dygdina. Hesi atlit skulu takast, tá mett verður um dygdina í tilboðnum:

- 1) Málbólkur, háttalag og úrslit.
- 2) Bygnaður og leiðsla.
- 3) Fakligar førleikar.
- 4) Fíggjarviðurskifti og virksemsviðurskifti.
- 5) Hølisviðurskifti.

Stk. 5. Harumframt er tað ein treyt, at starvsfólkabólkurin á einum viðgerðarstovni samanlagt skal hava viðkomandi útbúgvingar, dagførda vitan um og royndir við rúsdrekkaviðgerð og rúsevnaviðgerð.

Stk. 6. Landstýrismaðurin ásetur nærri reglur í kunngerð um góðkenningina av

viðgerðarstovnum, harundir nærri reglur um tey atlit, ið eru nevnd í stk. 4.

§ 3. Ein góðkenning er fyri 5 ár í senn, men kann takast aftur, um viðgerðarstovnurin ikki longur lýkur góðkenningarkrøvini, ella um átaluverd viðurskifti eru viðvíkjandi virkseminum. *Stk. 2.* Áðrenn góðkenningin verður tikin aftur, gevur Heilsutrygd viðgerðarstovninum ávaring við boðum um at loysa trupulleikan innan ásetta freist. Verður trupulleikin ikki loystur innan ásettu freistina, kann Heilsutrygd taka góðkenningina aftur.

Stk. 3. Er talan um álvarslig brot á góðkenningarkrøvini, kann Heilsutrygd taka góðkenningina aftur uttan ávaring.

Stk. 4. Ein viðgerðarstovnur hevur skyldu til at boða Heilsutrygd frá um munandi broytt viðurskifti innanhýsis á stovninum.

Stk. 5. Landsstýrismaðurin ásetur nærri reglur í kunngerð um freistina, ið er nevnd í stk. 2.

Visitasjón og heilivágsviðgerð

§ 4. Áðrenn ein persónur kann innskrivast á ein viðgerðarstovn, skal persónurin visiterast av vakthavandi serlækna, ið ger eina læknafakliga meting av heilsustøðuni. *Stk. 2.* Ein metingarsamrøða skal eisini gerast við innskrivan av einum persóni á viðgerðarstovn av skikkaðum fakpersóni.

§ 5. Viðgerð við heilivági kann bert gerast av lækna.

Stk. 2. Hóast ásetingina í stk. 1 kunnu starvsfólk viðgera við heilivági við delegatiún frá einum lækna ella víðari delegatiún frá øðrum løggildum heilsustarvsfólki. Við delegatiúnini skal

nágreinast, hvør ið hevur evstu ábyrgd av viðgerðini.

Stk. 3. Løggild heilsustarvsfólk hava ikki loyvi til at uppskamta ella niðurskamta tann viðgerðarfyriskipaða heilivágin hjá einum, ið er bundin av rúsdrekka, ella rúsevnum uttan frammanundan at hava fingið loyvi til tess frá einum lækna.

Eftirlit og kæra

§ 6. Landslæknin hevur eftirlit við tí heilsufakliga virkseminum á einum viðgerðarstovni sambært kapitli 66 í anordning om ikrafttræden for Færøerne af sundhedsloven.

Stk. 2. Heilsutrygd hevur eftirlit við, at stovnurin lýkur góðkenningarkrøvini sambært hesi lóg.

§ 7. Avgerð, sum Heilsutrygd tekur eftir hesi løgtingslóg, kann skrivliga verða kærð til landsstýrismannin í seinasta lagi 4 vikur eftir, at avgerðin er fráboðað umsøkjara.

Stk. 2. Um ein viðgerðarstovnur noktar einum persóni at verða innskrivaður, kann avgerðin skrivliga kærast til Heilsutrygd í seinasta lagi 4 vikur eftir, at avgerðin er fráboðað kærara.

Stk. 3. Landsstýrismaðurin kann taka avgerð um, at heimild hansara sambært hesi grein kann leggjast til eina kærunevnd.

Gildiskoma og skiftisreglur

§ 8. Henda løgtingslóg kemur í gildi 1. januar 2020.

Stk. 2. Verandi viðgerðarstovnar, ið virka uttan góðkenning, skulu, innan eitt ár frá lógarinnar gildiskomu, søkja um góðkenning.

Kapittul 1. Almennar viðmerkingar

1.1. Orsökir til uppskotið

Í Føroyum eru fleiri viðgerðarstovnar, ið veita samdøgursviðgerð fyri bundni av rúsdrekka ella rúsevnum. Sum er finst eingin lóggáva, sum regulerar virkseimið á og kring viðgerðarstovnarnar, ella sum formliga tryggjar persónum, ið hava tørv, eitt tilboð um viðgerð. Mett verður, at tíðin er búgvín at fáa til vega neyðugu lógarkarmarnar til tess at fáa skipað økið. Í frágreiðingini til aðalorðaskifti um rúsdrekka- og rúsevnapolitikk Føroya, ið var til aðalorðaskifti á heysti 2017, varð spurningurin settur, hvørt vit við lóg eiga at reglura virkseimið á viðgerðarstovnunum. Tá tyktist at vera rímlig semja millum tingfólk, at hetta var ein gongd leið.

1.2. Galdandi lóggáva

Ongin lóggáva er, ið regulerar virkseimið á og kring viðgerðarstovnarnar fyri bundni av rúsdrekka ella rúsevnum. Viðgerðarstovnarnir fáa játtan á fíggarlógini, og er virkseimið skipað í viðtøkum og reglugerðum við avvarðandi stjórnarráð. Heilsustarvsfólk, sum arbeiða á viðgerðarstovnunum, eru tó fevnd av autorisatiónslógini.

1.3. Endamálið við uppskotinum

Spurningurin um at fáa til vega eitt greiðari regluverk kring rúsdrekka- og rúsevnaviðgerð er eitt av tilmælunum í Rúsdrekka- og rúsevnapolitikki Føroya, sum varð handað landsstýrinum í 2015. Eisini varð spurningurin reistur í framløguskrivinum, tá politikkurin var til aðalorðaskifti í Løgtinginum á heysti 2017.

Tað eru í dag fyra ymisk viðgerðartilboð innan rúsviðgerð. Samdøgursviðgerð fyri vaksín er farin fram á Heilbrigdi og á Blákrossheiminum síðani 80'árinum. Seinnu árinum hevur kjak verið um, at tørvur var á tilboðum, sum vóru málrættað yngri aldursbólum, og í 2017 komu Frælsi og Blákrossheimið við nýggjum tilboðum um viðgerð til ung. Viðgerðarstovnurin Frælsi bjóðar ungum 18-25 ár samdøgursviðgerð, meðan nýggja tilboðið hjá Blákrossheiminum, sum verður rópt DAT-ung, er ambulánt viðgerð, ætlað børnum og ungum millum 15 til 18 ár.

Hóast eingin lóggáva er, so er millum annað ásett í reglugerð og viðtøkum, at lækni skal vera við í sambandi við innskrivingina. Hinvegin eru eingi onnur heilsufaklig ella sosialfaklig krøv til starvsfólkahopin á stovnunum.

Arbeiðið á viðgerðarstovnunum er í dag skipað soleiðis, at teir í stóran mun liva upp til tær treytir, sum hendan lóg ásetur. Tey hava eisini fakfólk knýtt at stovnunum, og teirra ynski er støðugt at styrkja fakliga førleikan í viðgerðini. Hóast hetta verður met, at tørvur er á formligum reglum, ið skipa virkseimið á stovnunum. Innan heilsuverkið annars er ásett í lóg, hvørjir borgarar hava rætt til hvørjar heilsutænastur, eins og hvørji heilsustarvsfólk, ið kunnu veita heilsutænastur, skipan og rakstur.

Við hesum uppskotið verður viðgerðin fyri bundni av rúsdrekka ella rúsevnum skipað í lóg. Tað merkir, at hevur persónur tørv á samdøgursviðgerð, so kann landið bjóða tilboð um ókeypiss viðgerð.

Tað verður skotið upp, at viðgerðin kann fara fram á stovnum, sum landið skipar sjálv, ella at avtalað verður gjørd við onnur um at veita viðgerðina eins og í dag. Fyri at sleppa at veita rúsviðgerð á viðgerðarstovni, krevst ein góðkenning. Í uppskotinum verður lagt upp til, at tað verður Heilsutrygd, sum metir um og letur góðkenning eftir umsókn. Heilsutrygd hevur sum er ikki neyðugu førleikarnar at meta um dygdina hjá viðgerðarstovnum, men ásett er í

lógartekstinum, at stovnurin í sambandi við viðgerðina av umsóknum skal brúka fremstu vitan á økinum. Hugsandi er, at Heilsutrygd keypir sær hjálp frá serkønum, tá metingin verður gjørd.

Ymsar treytir verða settar fyri at fáa góðkenning, bæði til innihaldið av viðgerðini, samanseting av starvsfólkahópi, heilsufakligar og sosialfakligar førleikar, hølisviðurskifti og annað. Til dømis er áseting um, at samanlagt skal starvsfólkabólkurin hava viðkomandi útbúgvingar og royndir við rúsdrekka- og rúsevnaviðgerð. Hetta til tess at tryggja, at tilboðið hevur neyðugu dygdina. Viðgerðarstovnur, ið ynskir at fáa góðkenning, skal nýta serligt umsóknarblað. Skotið verður upp, at góðkenningin er fyri fimm ár í senn. Heilsutrygd hevur undir ávísnum treytum rætt til at taka aftur góðkenningina.

Avgerandi er, at innskiving á viðgerðarstovn fer rætt fram. Persónar við umfatandi bundni av rúsdrekka ella rúsevnum eru ofta sera illa fyri kropsliga og sálarliga, og tí er avgerandi neyðugt, at serlækni er við í visitasjónini. Serlækni skal gera neyðugu metingarnar um heilsustøðuna og um neyðugt tryggja, at samstarv verður gjørt við viðkomandi serlæknaøki á sjúkrahúsinum. Eisini er tað lækni, sum hevur ábyrgd av heilivágsviðgerðini, men kann delegera ábyrgdina til onnur starvsfólk við lóggilding. Tað er bert lækni, ið kann økja ella minka um heilivágsskamtanina.

Sambært uppskotinum kemur lógin í gildi 1. januar í 2020 og verandi viðgerðarstovnar skulu í seinasta lagi, eitt ár eftir at lógin hevur fingið gildi, hava søkt um góðkenning. Hetta gevur viðgerðarstovnunum, sum í dag bjóða samdøgursviðgerð, eitt rímligt skotbrá at søkja og fáa góðkenning frá Heilsutrygd, soleiðis at hesir eisini kunnu virka, eftir at lógin er komin í gildi.

1.4. Samandráttur av nýskipanini við uppskotinum

Við hesum uppskoti verður viðgerð fyri bundni av rúsdrekka og rúsevnum lógarregulerað, og skal ein viðgerðarstovnur søkja um góðkenning fyri at kunna virka og veita viðgerð fyri bundni av rúsdrekka ella rúsevnum. Hevur persónur tørv á samdøgursviðgerð, kann landið bjóða tilboð um ókeypiss viðgerð. Eisini verða faklig krøv sett til starvsfólk, ið veita viðgerð, soleiðis at hesi kunnu veita best møguliga viðgerð.

1.5. Ummæli og ummælissskjal

Lógaruppskotið varð sent til ummælis hjá:

Bláa Krossi, Viðgerðarheiminum Frælsi, Heilbrigdi, Heilsutrygd, Felagnum Føroyskir Sjúkrarøktarfrøðingum, Læknafeleg Føroya, Serlæknafeleg Føroya, Kommunulæknafeleg Føroya, Sjúkrahúsverki Føroya, Felagnum fyri Yngri Læknar, Fólkaheilsuráðnum, Sjúklingaráðnum, Felagnum Føroyskir Sálarføðingum.

Hoyringarsvar er komið frá:

Fólkaheilsuráðnum
Almannamálaráðnum
Súnfríð Lambaa, Minnu Poulsen og Rúnu Sivertsen
Landssjúkrahúsinum
Heilsutrygd
Heilbrigdi
Bláa Krossi
Felagnum Føroyskir Sálarføðingum
Læknafeleg Føroya
Felagnum Føroyskir Sjúkrarøktarfrøðingum
Sjúklingaráðnum

Fólkaheilsuráðið gleðist um, at Heilsu- og innlendismálaráðið ynskir at fáa greiðari regluverk og professionalismum inn á rúsevnisviðgerðarstovnar. Fólkaheilsuráðið metir, at tað manglandi lógarverkið innan viðgerð av rúsdrekka- og rúsevnismisnýtslu er ein stórir trupulleiki í verandi løtu.

Fólkaheilsuráðið hevur viðmerkingar til kapittul 2, § 2, stk. 2, 3 og 4 og metir, at Heilsutrygd ikki einsamalt hevur tann fakliga førleikan til at meta um fakligu góðskuna á einum viðgerðarstovni. Mælt verður til, at góðkenning og broytingar eiga at gerast av fakligum myndugleikastovni, sum arbeiðir granskingargrunað.

Heilsu- og innlendismálaráðið hevur tikið viðmerkingina til eftirtektar og hevur sett inn nýtt stykkið í lógina, har sett verður sum krav, at Heilsutrygd í viðgerðini av umsóknum skal brúka nýggjastu og fremstu vitan á økinum. Eisini kann vístast á, at 100.000 kr. eru settar av til Heilsutrygd fyri at stovnurin kann keypa sær ta neyðuga fakligu vitanina í sambandi við viðgerð av umsóknum, sí pkt. 2.1 í almennu viðmerkingunum. Ætlanir eru at seta á stovn ein Fólkaheilsu-myndugleika. Um hetta gerst veruleiki, kann góðkenningaruppgávan flytast frá Heilsutrygd til henda myndugleika.

Fólkaheilsuráðið viðmerkir til kapittul 3, § 4, stk. 1 og 2, at ein sálarfrøðilig greining av persóninum eisini eigur at verða gjørd áðrenn innskriving av einum sálarfrøðingi, og at tann sosialfakliga metingin eigur at gerast av skikkaðum fakpersóni.

Heilsu- og innlendismálaráðið metir, at tað er nóg mikið, at ein serlækni í sambandi við visitasjónina ger eina læknafakliga meting av persóninum, og at serlæknin í sama viðfangi eisini dugir at meta um, hvørt tann sálarliga støðan hjá persóninum t.d. er so mikið álvarsom, at hesin skal vístast til sjúkrahús ella psykiatriska depilin.

Almannamálaráðið hevur ongar viðmerkingar til lógaruppskotið.

Súnfríð Lambaa, Minna Poulsen og Rúna Sivertsen fegnast um, at stig eru tikin til lóggávu á viðgerðarøkinum, men nevna samstundis, at kvinnur hava serligan tørv, tá tað kemur til rúsdrekka- og rúsevnisviðgerð, eins og at familjur, raktar av misbrúki, verða sera hart raktar. Tær mæla tí til, at ein serlig viðgerð fyri kvinnur og familjur verður nevnd sum ein viðgerð fyri seg.

Heilsu- og innlendismálaráðið tekur ikki hetta til eftirtektar við tað, at hetta lógaruppskotið snýr seg fyrst og fremst um krøv til virksemi á viðgerðarstovnum sum t.d. útbúgvingarkrøv til starvsfólk og hólisviðurskifti, og tí eru krøv um serliga viðgerð fyri kvinnur og familjur ikki partur av hesum uppskoti.

Súnfríð Lambaa, Minna Poulsen og Rúna Sivertsen viðmerkja eisini, at starvsfólk á viðgerðarstovnum eiga at setast samsvarandi fyrisitingarlógini.

Heilsu- og innlendismálaráðið tekur hetta til eftirtektar, og verður nýtt stk. sett inn í § 1, stk. 3 um at fyrisitingarlógin er galdandi fyri viðgerðarstovnar.

Harumframt føra Súnfríð Lambaa, Minna Poulsen og Rúna Sivertsen fram, at nevndin fyri viðgerðarstovnar skal setast av Landslækninum, og at nevndin ikki kann velja seg sjálva.

Heilsu- og innlendismálaráðið tekur ikki hesar viðmerkingar til eftirtektar, tí tað er ikki partur av hesum uppskoti, at lóggeva um hvussu virksemi á einum sjálvsogvarstovni verður skipað.

Landssjúkrahúsið vísir á, at tað er týðningarmikið at fáa staðfest munin á ávísing, visitasjón og útskrivan og serliga, hvør ið ávísir til innskriving, hvør visiterar til innskriving og hvør útskrivar.

Heilsu- og innlendismálaráðið metir það í fyrstu syftu vera mest týðningarmikið fyri at tryggja ta fakligu dygdina í tilboðnum, at hava greiða áseting um visitasjón og viðgerð í lógartekstinum. Sjónarmiðini sum Landssjúkrahúsið annars førir fram eru áhugaverd, og kunnu takast við í einari móguligari eftirmeting av lógini.

Landssjúkrahúsið viðmerkir eisini, at það eigur at vera ásett, hvørt viðgerðarstovnur kann nokta innskriving ella ei.

Heilsu- og innlendismálaráðið metir, at það eigur at vera upp til viðgerðarstovnin sjálvan, um einum persóni verður noktað innskriving. Um einum persóni verður noktað innskriving á ein viðgerðarstovn, kann hesin kæra til Heilsutrygd sbrt. § 7, stk. 2.

Landssjúkrahúsið heldur það vera ynskiligt, at orðingin í § 5, stk. 3 “...hjá einum rúsdrekka- ella rúsevnamisnýtara...”verður broytt til “...hjá einum, ið hevur rúsdrekka- ella rúsevnamisnýtslu”. Heilsu- og innlendismálaráðið tekur hetta til eftirtektar, soleiðis at “rúsdrekka- ella rúsevnamisnýtari” er broytt í lógartekstinum til “einum, ið er bundin av rúsdrekka ella rúsevnum” .

Heilsutrygd er av teirri fatan, at það er gott, at viðurskiftini rundan um viðgerðarstovnarnar verða regulerað í lóg. Heilsutrygd spyr, hvør ábyrgd það er, ið verður nevnd í § 1, stk. 2, og um það skal skiljast soleiðis, at það er ábyrgdin hjá Heilsu- og innlendismálaráðnum at nøkta tørvin á viðgerðum, og Heilsutrygd hevur ábyrgd av góðkenningini og eftirlitinum.

Heilsu- og innlendismálaráðið skal viðmerkja, at sambært hesum lógaruppskoti er það uppgávan hjá Heilsutrygd at góðkenna umsóknir frá stovnum, ið ynskja at virka sum viðgerðarstovnar umframt at vera kærmyndugleiki, um einum persóni verður noktað innskrivan á ein viðgerðarstovn, sí § 7, stk. 2.

Heilsutrygd metir, at orðingarnar í § 2, stk. 3 og 4 sum “heildarmeting” og “samanlagdar” metingar ikki eru nóg neyvar ásetingar, og at latið verður upp fyri móguleikanum fyri, at metingin ikki er nóg partleys. Eisini metir Heilsutrygd, at krøvini, ið eru sett í § 2, stk. 3, eiga at verða neyvt nágreinað. Harumframt mælir Heilsutrygd til, at somu krøv verða sett til ávís starvsfólk á viðgerðarstovnum, sum heilsustarvsfólkunum á heilsuøkinum, og at nágreinilig krøv fara betur at tryggja eina ávísa og ynskta dygd á viðgerðarstovnunum.

Heilsu- og innlendismálaráðið fer í næstum at gera kunngerð, har reglurnar og tey fimm nevndu atlitini í § 2, stk. 3 verða nágreinað.

Heilsutrygd ynskir eina fráboðanarskyldu ásetta í § 3, stk. 1, soleiðis at viðgerðarstovnarnir hava skyldu til at boða frá um broytt viðurskifti, ið eru tengd at góðkenningini.

Heilsu- og innlendismálaráðið tekur viðmerkingarnar til § 3, stk. 1 til eftirtektar, og er soljóðandi stk. 4 lagt afturat § 3 “*Stk. 4. Ein viðgerðarstovnur hevur skyldu til at fráboða Heilsutrygd um munandi broytt viðurskifti innanhýsis á stovninum.*”

Heilsutrygd heldur ásetingina í § 5 vera ógreiða og skjýtur upp, at soljóðandi orðing verður nýtt: “Upp- ella niðurskamtan av viðgerðarfyriskipaðum heilivági hjá einum rúsdrekka- ella rúsevnamisnýtara kann bert verða framd av einum lækna”.

Heilsu- og innlendismálaráðið metir ikki, at ásetingin er ógreið. Í uppskotinum verður greitt ásett, at løggild heilsustarvsfólk bert kunnu upp- og niðurskamta viðgerðarfyriskipaðan heilivág, um lækni gevur loyvi til tess. Viðmerkingin verður tí ikki tikin til eftirtektar.

Heilbrigdi tekur sum heild undir við uppskotinum og heldur það vera gott, at formlig krøv verða sett til t.d. førleikastøði, mannagongdir, góðkenning og fysiskar karmar á føroyskum

viðgerðarstovnum. Heilbrigdi metir seg eisini frammanundan lúka treytirnar í uppskotinum. Heilsu- og innlendismálaráðið tekur hetta til eftirtektar.

Leiðslan á Blákrossheiminum fegnast um, at uppskotið til “Løgtingslóg um virksemi á rúsdrekka- og rúsevnaviðgerðarstovnum” verður lagt fyri Føroya Løgting, og eisini verður nevnt, at tey fleiri ferðir hava gjørt vart við, at ongin heildarlóggáva er fyri viðgerðarstovnarnar.

Blái Krossur viðmerkir til kapittul 1, at tað eigur at nevnast, at eisini “avvarðandi” hava rætt til viðgerð. Heilsu- og innlendismálaráðið tekur ikki hesa viðmerking til eftirtektar, tí tað eigur at verða upp til viðgerðarstovnarnar, hvussu tey hvør sær skipa síni tilboð og avgera í hvønn mun tey avvarðandi verða tikin við í viðgerðina.

Viðvíkjandi atlit nr. 1 í § 2, stk. 4 so metir Blái Krossur, at tað er ringt at samanbera úrslit millum viðgerðarstovnar, tá ongar felags kanningar verða gjørdar av núverandi viðgerðarstovnum, og mæla tey til, at hetta verður nágreinað í viðmerkingunum til lógina. xViðvíkjandi atlit til nr. 5, so gera tey vart við, at krøvini um hølsviðurskifti hjá viðgerðarstovnum eiga ikki at vera óneyðuga strong ella strangari enn almenn rúm annars virka undir, og at hetta eisini eigur at verða nærri nágreinað í viðmerkingunum til lógina.

Heilsu- og innlendismálaráðið vísur á, at tað stendur í § 2, stk. 5 í lógaruppskotinum, at landsstýrismaðurin ásetur nærri reglur í kunngerð um góðkenningina umframt nærri reglur um atlitini, ið eru nevnd í § 2, stk. 3. Tískil vera hesi fimm atlitini ikki nærri útgreinað í teimum serligu viðmerkingunum.

Blái Krossur skjýtur upp at broyta orðingina í § 4, stk. 1 og møguliga strika § 4, stk. 2, sum viðvíkur læknafakligar og sosialfakligar metingar í sambandi við innskriving á viðgerðarstovn við tað, at ein lógartekstur til eitt serøki skjótt kann gerast so neyvur, at verandi mannagongdir ótilætlað kunnu fella uttanfyri nýggju krøvini.

Heilsu- og innlendismálaráðið tekur hetta til eftirtektar og hevur broytt lógargreinina í § 4, stk.2 til “metingarsamrøðu”, men metir annars, at ásetingarnar ikki eru so neyvar, at verandi viðgerðarstovnar ikki kunnu liva upp til hesar ásetingar.

Víðari viðmerkir Blái Krossur til kapittul 5, at tað er ørkymlandi, at verandi viðgerðarstovnar missa rættin til at virka, tá skiftistíðin á 6 mánaðir er farin. Tí verður skotið upp, at virkandi viðgerðarstovnar heldur fáa eina skiftistíð til at endurnýggja góðkenningina innan t.d. eitt ár, heldur enn at byrja við ongum og fáa nýggja góðkenning innan 6 mánaðir.

Heilsu- og innlendismálaráðið tekur hetta ikki til eftirtektar, men broyting er gjørd í lógaruppskotinum, soleiðis at viðgerðarstovnar, ið virka í dag, skulu innan eitt ár frá lógarinnar gildiskomu søkja um góðkenning.

Blái Krossur metir eisini, at góðkenningin av einum stovni eigur at vara í kanska fimm ella seks ár, og at Heilsutrygd kundi komið á eina fakliga eftirlitsvitjan t.d. fjórða hvørt ár.

Heilsu- og innlendismálaráðið tekur hetta til eftirtektar soleiðis, at góðkenningartíðarskeiðið verður broytt í lógartekstinum til at vara í fimm ár.

Blái Krossur hevur eisini viðmerkingar til tær almennu viðmerkingarnar í uppskotinum. Sum heild taka tey væl undir við, at viðgerðarstovnarnir skulu arbeiða undir hesum nýggja lógaruppskotinum, tó verður víst til henda tekstin “...við slíkum krøvum ber til at hækka støðið á viðgerðunum eins og at fáa skipaðar reglur, sum eru eins fyri allar viðgerðarstovnar, og sostatt koma viðgerðarstovnar eisini at virka út frá sama grundarlagi”. Tey meta, at ein vandí er, at viðgerðartilboðini gerast ov homogen, um allir viðgerðarstovnar verða latnir í eina tronga

almentgaldandi tryggju, og tryggjast má, at tað er rúm fyri, at ymisku viðgerðartilboðini hava ymiskar tilgongdir.

Heilsu- og innlendismálaráðið vísur her á, at orðingin, ið víst verður til omanfyri, ikki skal skiljast soleiðis, at tað við hesum lógaruppskotið verður lagt upp til, at allir viðgerðarstovnar skulu nýta eins viðgerðarhættir ella hava somu tilgongd til tey ymisku viðgerðartilboðini. Orðingin skal skiljast soleiðis, at viðgerðarstovnar frameftir fáa eina góðkenning til at virka sum viðgerðarstovnur út frá eins reglum og grundarlagi. Harafturímóti merkir tað m.a., at allir viðgerðarstovnar skulu nýta eins umsóknarskjal, har somu treytir verða settar fyri at fáa eina góðkenning; nevnliga at tey fimm atlitini, ið eru nevnd í § 2, stk. 3, eru lokin. Á tann hátt koma allir viðgerðarstovnar at virka út frá somu yvirskipaðu reglum.

Blái Krossur viðmerkir til almennar viðmerkingar, 3.1 til § 4, stk. 2, at tað eigur at flættast inn í ta sosialfakligu metingina, at ein sálarfrøðilig meting eisini skal gerast fyri at staðfesta møguliga dupultdiagnosur.

Heilsu- og innlendismálaráðið metir, at tað er nóg mikið, at ein serlækni, í sambandi við visitasjónina, ger eina læknafakliga meting av persóninum, og at serlæknin í sama viðfangi eisini dugir at meta um, hvørt tann sálarliga støðan hjá persóninum t.d. er so mikið álvarsom, at tørvur er á sálarfrøðiligari viðgerð.

Blái Krossur metir harumframt, at uppskotið hevur við sær økt krøv til stovnar og starvsfólk, sum fara at hava ein eyka kostnað við sær fyri verandi viðgerðarstovnar, og sum uppskotið ikki tekur hædd fyri. Tí mælir Blái Krossur til, at myndugleikarnir taka atlit til hesar fíggarligu avleiðingarnar av uppskotinum.

Heilsu- og innlendismálaráðið metir í fyrstu syftu, at tað ikki er neyðugt við øktari játtan til virkandi viðgerðarstovnar, við tað at hesir viðgerðarstovnar í stóran mun liva upp til krøvini í lógaruppskotinum.

Felagið Føroyskir Sálarfrøðingar viðmerkja, at heitið misnýtari er misvísandi, og at tað er fakliga burturvið at nýta moralska heitið “misnýtsla” í lóggávu á hesum øki. Víst verður eisini til, at meirilutin av teimum, sum leita sær viðgerð fyri rústrupulleikar, koma undir WHO flokkingina fyri *bundni*.

Heilsu- og innlendismálaráðið tekur hetta til eftirtektar, og hevur broytt orðingarnar “misnýtari” og “misnýtsla” í lógarstovnum til bundni av rúsdrekka ella rúsevnum.

Felagið Føroyskir Sálarfrøðingar vísa eisini á, at flestu viðgerðarástøði á rúsokinum síggja trupulleikan sum “bio-psycho-social”, og at avrúsing skal gerast av medisinskum fakkunnleika, meðan tann eftirfylgjandi viðgerðin skal gerast av sálarfrøðiligum fakkunnleika. Eisini fær felagið ta fatan av at lesa lógaruppskotið, at rúsviðgerð meira er eitt læknafrøðiligt øki heldur enn eitt sálarfrøðiligt øki og víst verður á, at uppskotið bert metir tað vera “ynskiligt” og ikki eitt krav, at sálarfrøðingar teljast millum starvsfólkabólkarnar á einum viðgerðarstovni.

Heilsu- og innlendismálaráðið skal viðmerkja, at ráðið í næstum fer at gera kunngerð um m.a. fakligar førleikar á viðgerðarstovnum. Í tí sambandinum verða viðmerkingarnar hjá Felagnum Føroyskir Sálarfrøðingar um viðgerðarástøði eftir ætlan nærri viðgjørdir.

Læknafelag Føroya tekur sum heild undir við uppskotinum, men nevndin viðmerkir tó, at tað er týðningarmikið, at Heilsutrygd, sum skal góðkenna ein viðgerðarstovn, hevur teir neyðugu førleikarnar, og halda eisini, at tað eigur at skrivast inn í lógina, at Heilsutrygd skal spyrja t.d. tann nýggja Fólkaheilsu- og myndugleikan um ráð.

Heilsu- og innlendismálaráðið tekur viðmerkingina til eftirtektar og hefur sett inn nýtt stykkið í lógina, har sett verður sum krav, at Heilsutrygd í viðgerðini av umsóknum skal brúka nýggjastu og fremstu vitan á økinum. Somuleiðis er skotið upp í lógaruppskotinum, at Heilsutrygd fær 100.000 kr. til at keypa sær ta neyðugu fakligu vitanina antin uttanlands ella innanlands, tá metast skal um umsóknir. Um ein Fólkaheilsu- og innlendismálaráðið tekur heita ikki til eftirtektar, soleiðis at hesi krøv verða ítøkilig greinað í hesum uppskoti, men metir tað vera eina sjálfvfyrgju, at ein serlækni altíð arbeiðir samsvarandi teimum reglum, ið læknalógin ásetur.

Víðari metir Læknafelagið, at ein lækni í sambandi við innskriving av einum persóni skal gera eina vanliga medisinska innskrivingarsamrøðu og skriva ein journal samsvarandi við tað, sum er funnið av diagnosum, flokkað eftir ICD 1 eins og læknalógin fyriskrivar. Felagið heldur eisini, at ein útskrivingarsamrøða skal gerast, har útskrivingardiagnosan er staðfest, umframt eina medisinska journalføring, soleiðis at tað við árslok ber til at gera nágreinað hagtøl.

Heilsu- og innlendismálaráðið tekur heita ikki til eftirtektar, soleiðis at hesi krøv verða ítøkilig greinað í hesum uppskoti, men metir tað vera eina sjálfvfyrgju, at ein serlækni altíð arbeiðir samsvarandi teimum reglum, ið læknalógin ásetur.

Felagið Føroyskir Sjúkrarøktarfrøðingar gleðist yvir ætlanina um at regulera virksemd á rúsdrekka- og rúsevnaviðgerðarstovnum við lóg, eins og felagið gleðist yvir, at tað í uppskotinum verður tryggjað øllum persónum rætt til at fáa ókeypiss viðgerð fyri rúsdrekka- og rúsevnamisnýtslu.

Felagið viðmerkir, at øll kriteriir, sum í uppskotinum innganga í metanini, um ein stovnur skal hava viðgerðarloysi, eru reint fakligar metingar. Tí eigur at framganga greitt av lógini, at tað bert eru fólk við neyðugum fakførleika, sum skulu viðgera umsóknirnar í Heilsutrygd. Eisini verður víst á, at tað er ov ótrygt í sambandi við viðgerðina hjá Heilsutrygd av umsóknum, at tað bert er “hugsandi”, at Heilsutrygd skal hava fakliga hjálp frá lækna ella øðrum fakkpersóni til at meta um, hvørt ein umsókn um góðkenning lýkur tey lógarásettu krøvini.

Heilsu- og innlendismálaráðið tekur viðmerkingina til eftirtektar, og hefur sett inn nýtt stykki í lógina, har sett verður sum krav, at Heilsutrygd í viðgerðini av umsóknum skal brúka nýggjastu og fremstu vitan á økinum. Somuleiðis skal verða víst á, at 100.000 kr. eru settar av til Heilsutrygd at keypa sær tann neyðuga fakkunnleikan, tá metast skal um umsóknir um góðkenning.

Felagið Føroyskir Sjúkrarøktarfrøðingar viðmerkja til § 4 undir serligu viðmerkingunum, at tað er mangul á serlæknum og setir spurningin, hvat skal gerast, um ongin serlækni er tøkur.

Heilsu- og innlendismálaráðið metir, at kravið um vitasjón av serlækna ikki er ov trupult at liva upp til, og vísast kann m.a. á, at verandi viðgerðarstovnar í stóran mun liva upp til hesa áseting.

Felagið Føroyskir Sjúkrarøktarfrøðingar vísa á, at orðingin í § 5 um delegatiún er misvísandi, og at delegatiún skal gerast sambært leiðreglunum frá Sundhedsstyrelsen. Heilsu- og innlendismálaráðið metir, at orðingin í § 5, stk. 2 um delegatiún ikki er misvísandi, og er heita harumframt nærri útgreinað í teimum serligu viðmerkingunum.

Sjúklingaráðið er samt í, at tað er gott at fáa eina lóg á økinum og viðmerkir harumframt, at viðgerð til kvinnur átti at ligið fyri seg og eisini, at kravd avrúsing skuldi verið á sama stað sum viðgerðin.

Heilsu- og innlendismálaráðið tekur ikki heita til eftirtektar við tað, at serstøk viðgerð til kvinnur ikki er partur av hesum lógaruppskoti. Heilsu- og innlendismálaráðið metir, at tað eigur at vera upp til viðgerðarstovnarnar sjálvar, hvussu teirra innanhýsis mannagongdir verða

skipaðar, m.a. hvussu avrúsing fer fram. Hendan skal sjálvandi verða fakliga í lagi og undir ábyrgd av lækna.

Sjúklingaráðið vísur eisini á, at tagnarskylda átti at verið nevnd í uppskotinum.

Heilsu- og innlendismálaráðið tekur hetta til eftirtektar, og í § 1, stk. 3 er skoytt uppí, at fyrisingarlógin er galdandi fyri viðgerðarstovnar, ið virka samsvarandi hesari lóg.

Kapittul 2. Avleiðingarnar av uppskotinum

2.1. Fíggjarligar avleiðingarnar fyri land og kommunur

Mettar útreiðslur av lógaruppskotinum eru 100.000 kr., og skal henda upphædd setast av á næstu fíggjarlóg. Heilsutrygd kemur í sambandi við viðgerð av umsóknum, at hava tørv á fakligari hjálp frá t.d. lækna ella øðrum fakpersónum til at meta um, hvørt ein umsókn um góðkenning lýkur tey lógarásettu krøvini.

2.2. Umsitingarligar avleiðingar fyri land og kommunur

Tað verður skotið upp, at viðgerðarstovnarnir skulu hava góðkenning frá Heilsutrygd fyri at virka. Hetta hevur í fyrstu syftu við sær nakrar nýggjar umsitingarligar útreiðslur fyri Heilsutrygd. Tó eru hesar avmarkaðar. Tað er sannlíkt, at viðgerðarstovnarnir skulu fara undir at eftirútbúgva starvsfólk fyri at liva upp til møgulig faklig krøv.

2.3. Avleiðingar fyri vinnuna

Ongar.

2.4. Avleiðingar fyri umhvørvið

Ongar.

2.5. Avleiðingar fyri serstøk øki í landinum

Nei.

2.6. Avleiðingar fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir

Uppskotið hevur avleiðingar fyri viðgerðarstovnarnar, sum nú skulu góðkennast og tí møguliga skulu eftirútbúgva starvsfólk fyri at lúka treytirnar fyri at fáa góðkenning.

2.7. Millumtjóðasáttmálar á økinum

Ongin.

2.8. Tvørgangandi millumtjóðasáttmálar

Nei.

2.9. Marknaforðingar

Ongar.

2.10. Revsing, útpanting, sektir ella onnur størri inntriv

Uppskotið hevur áseting um afturtøku av góðkenning hjá einum viðgerðarstovni, um hesin ikki longur lýkur treytirnar, sum góðkenningin bleiv givin út frá.

2.11. Skattir og avgjöld

Nei.

2.12. Gjöld

Nei.

2.13. Áleggur lógaruppskotið fólki skyldur?

Uppskotið áleggur viðgerðarstovnunum fráboðanarskyldu, um viðurskifti á stovninum broytast munandi. Her verður serliga hugsað um viðurskifti, sum góðkenningin bleiv givin út frá sum t.d. nøktandi hólisviðurskifti og starvsfólk við viðkomandi útbúgvingum.

2.14. Leggur lógaruppskotið heimildir til landsstýrismannin, ein annan enn landsstýrismannin ella til kommunur?

Ja, tað verður heimilað landsstýrismanninum at gera kunngerð um nærri reglur viðvíkjandi, hvat ein góðkenning fevnir um. Eisini verða heimildir lagdar til Heilsutrygd sum góðkenningarmyndugleika og kærummyndugleika.

2.15. Gevur lógaruppskotið almennum myndugleikum atgongd til privata ogn?

Nei.

2.16. Hevur lógaruppskotið aðrar avleiðingar?

Lógaruppskotið hevur tær avleiðingar, at viðgerðarstovnarnir, ið virka í dag, skulu søkja um góðkenning fyri framhaldandi at kunna virka sum viðgerðarstovnar. Harumframt kann hugsast, at summir av virkandi viðgerðarstovnum mugu uppraðfesta útbúgving av starvsfólkum og møguligar aðrar tillagingar sambært teimum atlitum, sum ein góðkenning verður veitt út frá.

2.17. Yvirlit yvir avleiðingarnar av uppskotinum

	Fyri landið ella landsmyndugleikar	Fyri kommunalar myndugleikar	Fyri pláss ella øki í landinum	Fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir	Fyri vinnuna
Fíggjarligar ella búskaparligar avleiðingar	Ja	Nei	Nei	Ja	Nei
Umsitingarligar avleiðingar	Ja	Nei	Nei	Ja	Nei
Umhvørvisligar avleiðingar	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Avleiðingar í mun til altjóða avtalur og reglur	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Sosialar avleiðingar			Nei	Nei	

Kapittul 3. Serligar viðmerkingar

3.1. Viðmerkingar til ta einstøku greinina

Til § 1

Stk. 1. Fyri at fáa tilboð um ókeypis viðgerð fyri rúsdrekka- ella rúsevnamisnýtslu, skal ein persónur verða búsitandi í Føroyum, hetta merkir, at viðkomandi skal vera skrásettur í Landsfólkayvirlitinum. Henda orðing er eisini í samsvari við § 5, stk. 1 í løgtingslógini um sjúkrahúsverkið.

Stk. 2. Enn er ongin almennur stovnur, ið burturav fæst við at veita rúsdrekka- og rúsevnaviðgerð. Av tí, at landið hevur ábyrgdina av at veita viðgerð, er tískil neyðugt hjá landinum at fáa hesar tænastur frá privatum stovnum ella sjálvsognarstovnum.

Stk. 3. Fyrisitingarlógin er galdandi fyri viðgerðarstovnar, ið veita viðgerð fyri rúsdrekka- og rúsevnamisnýtslu sambært hesari lóg.

Til § 2

Stk. 1. Fyri at betra um viðgerðartilboðini til persónar, ið eru bundnir av rúsdrekka ella rúsevnum, er tað við hesi lóg sett krav um, at ein viðgerðarstovnur skal hava eina góðkenning fyri at kunna veita viðgerð. Við slíkum krøvum ber til at hækka støðið á viðgerðunum eins og at fáa skipaðar reglur, sum eru eins fyri allar viðgerðarstovnar, og sostatt koma viðgerðarstovnar eisini at virka út frá sama grundarlagi.

Stk. 2. Heilsutrygd er stovnur undir Heilsu- og innlendismálaráðnum og tann myndugleiki, sum tekur avgerð um, hvørt ein stovnur eftir umsókn skal fáa góðkenning sum viðgerðarstovnur, um hesin eftir einari samlaðari meting lýkur nærri ásett krøv, sí § 2, stk. 3.

Stk. 3. Í sambandi við góðkenningina av viðgerðarstovnum, skal Heilsutrygd brúka nýggjastu og fremstu fakligu vitan um viðgerðarhættir. Hevur Heilsutrygd ikki neyðuga vitan, kann Heilsutrygd keypa sær hesa vitan.

Stk. 4. Fyri at fáa góðkenning sum viðgerðarstovnur, skal stovnurin hava eina ávísa dygd. Í okkara grannalondum verða ymisk krøv sett til ein viðgerðarstovn, áðrenn hesin fær góðkenning til at virka sum viðgerðarstovnur fyri bundni av rúsdrekka ella rúsevnum. Við støði í krøvunum, ið verða sett til viðgerðarstovnar uttanlands, eru fimm ymisk atlit vald, ið mugu metast at vera viðvirkandi fyri, at tilboðið, sum ein føroyskur viðgerðarstovnur kann bjóða, er so gott sum gjørligt. Hesi atlitini eru eisini vald út frá teirri áskoðan, at tað er landið, sum hevur ábyrgdina av at bjóða tilboð um viðgerð, umframt at tað er landið, sum í stóran mun ber kostnaðin av viðgerðartilboðunum. Tískil er neyðugt við høgari dygd innan virkseimið hjá viðgerðarstovnunum eins og tað er innanfyri sjúkrahúsverkið.

Við “málbólkur, háttalag og úrslit” er at skilja: tað háttalag, ið er støðið undir viðgerðum til teir ymisku málbólkar, ið eru innskrivaðir á ein viðgerðarstovn. Ein málbólkur er her at skilja sum t.d. persónar, sum hava verið bundnir av rúsdrekka ella rúsevnum í nógv ár samanbórið við persónar, ið rímiliga nýliga eru gjørdir so mikið bundnir av rúsdrekka ella rúsevnum, at tað er neyðugt við viðgerð. Háttalag og úrslit er at skilja sum t.d. Minnesotafrymlin ella DAT-frymlin, og tey úrslit sum viðgerð við hesum háttaløgum vanliga gevur.

Við “bygnaður og leiðsla” er at skilja: lögfrøðiligur bygnaður av t.d. einum sjálvsognarstovni, og hvussu nevnd er vald umframt stovningarár, ognarslag, viðtøkur v.m

Við “fakligar førleikar og virksemsviðurskifti” er at skilja: tal av fulltíðarstøvum, hálv tíðarstøvum ella øðrum starvsbrøkum umframt tann fakliga profilin hjá starvsfólkunum. Serliga er tað av týðningi, at starvsfólkini hava viðkomandi útbúgvingar, ið gera tey før fyri at geva persónum við bundni av rúsdrekka ella rúsevnum ta neyðugu og viðkomandi viðgerðina. Við “fíggjarviðurskifti” er at skilja: ein viðgerðarstovnur skal hava nøktandi fíggjarviðurskifti og skal árliga lata ein grannskoðan ársroknskap inn.

Við “hølisviðurskifti” er at skilja: tey høli, sum ein viðgerðarstovnur hevur sítt virksems í, harundir um hølini er bygd til at húsa einum viðgerðarstovni, ella um viðgerðarstovnurin t.d. bert leigar ein part av einum bygningi / sethúsum, og har annað virksems eisini er.

Stk. 5. Fyri at kunna veita bestu viðgerð er neyðugt, at starvsfólkini hava viðkomandi útbúgvingar innan rúsdrekka- og rúsevnaviðgerð, sum t.d. rúsviðgeri ella alkolog og viðkomandi skeið innan teir viðgerðarhættir, ið verða nýttir. Eisini er tað av stórum týðningi, at sjúkrarøktarfrøðingar eru í starvi á einum viðgerðarstovni, soleiðis at fylgjast kann við heilsustøðuni hjá teimum innskriðu persónunum eins og at sálarfrøðingar teljast millum starvsfólkabólkarnar á einum viðgerðarstovni.

Stk. 6. Landsstýrismaðurin ásetur nærri reglur í kunngerð um góðkenningina av viðgerðarstovnum, har tey fimm nevndu atlitini í § 2, stk. 3 eisini verða nærri greinað.

Til § 3

Stk. 1. Heilsutrygd kann taka góðkenningina aftur frá einum stovni, um hesin ikki longur lýkur krøvini, sum góðkenningin er givin eftir. Ein góðkenning verður givin við støði í teimum upplýsingum, sum ein viðgerðarstovnur upplýsir í umsóknini, m.a. at starvsfólk við viðkomandi útbúgving starvast á stovninum, nøktandi hølisviðurskifti umframt tey atlit, sum eru nevnd í § 2, stk. 4. Um eitt nú starvsfólkasamansetingin broytist munandi, soleiðis at fá starvsfólk longur eru á viðgerðarstovninum við viðkomandi útbúgvingum. Eitt annað dømi kann verða um hølisviðurskiftini broytast við tað, at viðgerðarstovnurin noyðist at flyta í onnur høli, sum ikki eru serliga væl hósandi til endamálið, t.d. bert ein kjallarahædd í einum sethúsum ella nøkur kømur í einum sethúsum, sum annars verða nýtt til privatán bústað. Eisini kann talan t.d. verða um at viðgerðarstovnurin ikki letur ársroknskap inn ella at tað vísur seg, at ein viðgerðarstovnur gongur ímóti boðunum frá einum lækna og noktar einum innskriðu persóni at fáa tann neyðuga heilivágin.

Stk. 2. Heilsutrygd gevur fyrst viðgerðarstovninum eina ávaring um at fáa trupulleikarnar loystar innan eina ávísa tíðarfreist. Landsstýrismaðurin ásetur nærri reglur í kunngerð um hesa tíðarfreist.

Stk. 3. Um ein viðgerðarstovnur fremur álvarsligt brot á eitt ella fleiri av góðkenningarkrøvunum, kann Heilsutrygd taka góðkenningina aftur uttan ávaring. Við slík álvarslig brot er t.d. at skilja, um ongi starvsfólk við viðkomandi útbúgving eru á viðgerðarstovninum, og teir innskriðu persónarnar sostatt ikki fáa nøktandi og fullgóða viðgerð. Eisini verður tað mett sum eitt álvarsligt brot, um ein viðgerðarstovnur virkar uttan eina greiða leiðslu og leiðara, og ongin er, ið hevur evstu dagligu ábyrgd av virkseminum.

Stk. 4. Um viðurskiptini og umstøðurnar annars á einum viðgerðarstovni broytast munandi, samanborið við tað, sum bleiv upplýst í umsóknarskjalinum, skal hetta fráboðast Heilsutrygd. Ein viðgerðarstovnur skal fráboða Heilsutrygd, um t.d. ongi starvsfólk við útbúgving longur eru á stovninum, og tað heldur ikki er møguligt at fáa sett nýggj starvsfólk við viðkomandi útbúgvingum, ella um tað vísur seg, at viðgerðarstovnurin ikki klárar at virka út frá treytunum annars, sum eru neyðugar fyri at kunna veita nøktandi viðgerð. Somuleiðis skal ein viðgerðarstovnur fráboða Heilsutrygd, um játtanin ikki verður hildin, og tað sostatt ikki er møguligt at veita nøktandi viðgerðartilboð til teir persónar, ið eru innskrivaðir.

Stk. 5. Landsstýrismaðurin ásetur nærri reglur í kunngerð um tíðarfreistina, nevnda í § 3, stk. 2.

Til § 4

Stk. 1. Ein persónur kann ikki verða innskrivaður á ein viðgerðarstovn, uttan at hesin fyrst er visiteraður av vakthavandi serlækna. Henda ásetingin er mett at vera neyðug, við tað at ein lækni í turnus ella undir útbúgving í ávísum førum ikki kann hugsast at hava tær neyðugu royndirnar til at meta um, hvørt tað er neyðugt við heilivágsavrusing. Henda treyt er somuleiðis ásett fyri, at ein persónur kann fáa best møguligu viðgerð, tí í ávísum førum kann ein persónur vera so mikið illa fyri bæði kropsliga og sálarliga av rúsdrekka- ella rúsevnamisnýtslu, at tað er neyðugt við sjúkrahúsviðgerð ella viðgerð á Psykiatriska deplinum.

Stk. 2. Ein metingarsamrøða skal gerast av skikkaðum fakpersóni, sum t.d. námsfrøðingi, sjúkrarøktarfrøðingi ella sosialráðgeva, ið m.a. lýsir ta sosialu støðuna hjá persóninum, ið er bundin av rúsdrekka ella rúsevnum, sum t.d. útbúgvingarstöði, sosialir førleikar, tilknýti til arbeiðsmarknaðin og familjuviðurskipti.

Til § 5

Stk. 1. Sambært hesi áseting er tað bert lækni, sum kann viðgera við heilivági. Her er kravið ikki, at tað skal vera ein serlækni eins og í sambandi við visitatióin í § 4, stk. 1. Orsøkin er av praktiskum ávum, sum til dømis, um vakthavandi serlækni ikki er tøkur, og neyðugt er við skjótari viðgerð.

Stk. 2. Onnur starvsfólk kunnu viðgera við heilivági, um hetta verður gjørt við delegatióin frá einum lækna ella víðari delegatióin frá øðrum løggildum heilsustarvsfólki í samsvar við leiðreglur hjá danska heilsustýrinum. Við slíkari delegatióin er tað av stórum týdningi, at tað verður greidliga nágreinað, hvat løggilt heilsustarvsfólk, ið hevur ábyrgdina av viðgerðini. Viðvíkjandi delegatióin av heilsufakligum virkseimi annars verður víst til: § 18 í autorisatiónslógini (anordning nr. 1472/2013), ”bekendtgørelse nr. 613 af 10. juni 2014 for Færøerne om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp” og ”vejledning nr. 115 af 11.12.2009 om autoriserede sundhedspersoner benyttelse af medhjælp (delegation af forbeholdt sundhedsfaglig virksomhed)”.

Stk. 3. Tað er bert ein lækni, ið kann taka avgerð um at økja- og minka um tann viðgerðarfyriskipaða heilivágin. Her er kravið ikki, at tað skal vera ein serlækni eins og tað er í sambandi við visitatióinina í § 4, stk. 1. Orsøkin er av praktiskum ávum, og til dømis um vakthavandi serlækni ikki svarar, og neyðugt er at fáa skjótt svar upp á at uppskamta heilivág.

Til § 6

Landslæknin hevur eftirlit við tí heilsufakliga virkseminum á einum viðgerðarstovni. Nærri reglur viðvíkjandi hesum eftirliti v.m. eru at finna í kapitli 66 í “Anordning om ikrafttræden for Færøerne af sundhedsloven”.

Til § 7

Stk. 1. Avgerðir hjá Heilsutrygd sum t.d. noktandi svar upp á umsókn um góðkenning sum viðgerðarstovnur, kann skrivliga kærast til landsstýrismannin.

Stk. 2. Um noktað verður einum persóni innskriving á ein viðgerðarstovn, kann henda avgerð kærast til Heilsutrygd.

Til § 8

Stk. 1. Gildiskoman er ásett til at verða 1. januar 2020. Sostatt fáa viðgerðarstovnarnir, ið virka í dag, eina tillagingartíð til at fáa møgulig viðurskifti í rættlag, áðrenn søkt verður um góðkenning sambært lógini eins og at gera tær neyðugu lógarkravdu tillagingarnar innanhýsis á stovninum.

Stk. 2. Verandi viðgerðarstovnar, ið virka uttan góðkenning, hava eitt ár frá lógarinnar gildiskomu til at søkja um góðkenning. Henda tíðarfreist er sett út frá, at gildiskoman ikki er fyrr enn 1. januar 2020. Sostatt hava verandi viðgerðarstovnar, ið virka áðrenn lógin kemur í gildi, rættliga góða tíð til at seta seg inn í tey krøv og treytir, ið skulu verða lokin, fyri at ein stovnur kann blíva góðkendur. Eisini hava teir rættliga góða tíð til at fáa møgulig viðurskifti í rættlag og gera tillagingar á stovninum, áðrenn søkt verður um góðkenning.

Heilsu- og innlendismálaráðið, 6. mars 2019

Sirið Stenberg
landsstýrismaður

/ Turid Arge

Yvirlit yvir fylgiskjøl:

Fylgiskjal 1: Fólkaheilsuráðið

Fylgiskjal 2: Almannamálaráðið

Fylgiskjal 3: Súnfríð Lambaa, Minna Poulsen og Rúna Sivertsen

Fylgiskjal 4: Landssjúkrahúsið

Fylgiskjal 5: Heilsutrygd

Fylgiskjal 6: Heilbrigdið

Fylgiskjal 7: Blákrossheimið

Fylgiskjal 8: Felagið Føroyskir sálarfrøðingar

Fylgiskjal 9: Læknafelag Føroya

Fylgiskjal 10: Felagið Føroyskir Sjúkrarøktarfrøðingar

Fylgiskjal 11: Sjúklingaráðið